

Sammelband von Dina

U. g. 1975

DISPUTATIONIS III. LIB.

III. INSTIT. THEMATA.

DE MUTVO
ET ANNEXIS QUI-
BUSDAM CONSE-
CTARIIS.

Hæc Præsidente

*Nobilissimo, Magnifico, Consul-
tissimo Viro,*

ARNOLDO DE REYGER
IVRIVM DOCTORE, ET IN ACA-
demia Salana florentissima Professore
pandect. publico,

*Exercitii causa pro virili C. B. E. F. I.
defendenda proposuit*

MICHAEL OTTO
VIZEHUSIUS.

Cal. Februariis hora & loco
confucto.

I E N Æ

TYPIS TOBIÆ STEINMANNI.

ANNO MDCCCXCV.

ILLVSTRISSIMI ET CEL-
SISSIMI PRINCIPIS AC DN. DN.
ERNESTI DUCIS BRUNSVIGEN-
sium & Lunæburgensium,

VICARIO MAGNIFICO
*antiquæ prosapia, generosa nobilita-
tis splendore*

D. IOANNI HARTMANNO
AB. REFA. &

D. IOANNI VVITTEN I. V. D. EIVSDEM
P. Consiliariis longè dignissimis, spectatissimæ virtutis
ac fidei, perfectæ civilis sapientiæ, summa eruditæ
Eloquentiæ laude, auctoritate, longove usu
& rerum experientia amplissimis &c.
Patronis, promotoribus meis
omni observantiæ studio
colendis

Exile hoc:

*Orii literarii monumentum
Debitæ observantiæ documentum
Grati animi testimonium
Officiose
Dico, mitto*

M. O. R.

Continuatio.

Obligacionum ex contractu quatuor esse species *a*, priori disputatione dictum: Inter quas quæ *R* *b* contrahitur, veluti mutui datione, prior quum sit, potius est, de ea primò agamus.

a §. 2. I. de obligat. obligationis verò literarum *I* *C* *t* *i* nusquam meminerunt Borch. ad d. §. 2. ubi vide rationem. *b* quod præter consensum l. si ego 18. ff. de reb. cred. l. non omnis numeratio eod. res quoq, requiratur l. 1. §. conventionis 3. ibi sive re ff. de pact. l. 17. si tibi in pr. eod. l. rogasti me ff. h. t.

T H E M A I.

EST AVTEM MUTUI DATIO sive mutuum (à mutatione sic dictum *c*) contractus *d*, iuris gentium *e*, nominatus *f*, stricti iuris *g*, quo quantitas *h* ea lege datur, ut eadem in genere non in specie reddatur *i*.

a Cuiac. lib. 11. ob. c. 37. Diff. Dd. per l. 2. §. 2. ff. de reb. cred. d. pr. I. quib. mod. re contrah. oblig. l. 2. §. mutui de O. & A. d. l. 1. ff. de R. C. l. 1. §. I. de O. & A. l. omnem obligationem 20. ff. de iudic. §. actionum 1. de action. e §. sed ius quoq, vers. ex hoc iure l. de iure Nat. & c. facit l. 5. ff. de iust. & iur. l. VVes. in par. de R. C. n. 9. *g* d. §. actionum 28. VVesenb. d. loc. *h* d. pr. I. quib. mod. re contrah. Cuiac. d. lo. i d. iurib.

II.

Mutui datio duplex est: Vera vel quasi *a*. Vera quæ ab initio numeratæ pecuniæ, domino *b* vel alio eius nomine *c* transferente *d* in accipientem dominum *e*, perficitur.

a *a*

a l. certò

a l. certi conditio 9 §. fl. 12. ff. de R. C. b d. l. 2. §. f. h. t.
l. nemo plus de R. l. l. mater. C. de rei vind. d d. l. 2. §. creditum d.
l. certi conditio §. numeravi 3. ff. de R. C. l. f. de condit. caus. dat. e
d. loc. III.

Hinc filiumf. servum, peculiare nummos dantes f
procuratorem g domini nomine, præfides provincia-
rum perpetuos b, de oppressione eorum modo non
appareat i scænebrem exercere k mutuumq; contra-
here posse l, minus dubitatur.

f d. l. 2. §. in mutui 4. de R. C. l. 11. §. 2. eod. g d. §. 4. h
l. præfidis 34. d. R. C. i l. venditiones ult. C. de his quæ vi l. 3. §. 1.
ff. eod. k d. l. præfidis 1 d. l.

IV.

Quasi mutui datio est, quæ cum ab initio non esset
ex post facto inducitur, vel ab homine: aut priorem con-
tractum innovando: aut eventu pendentis interpositæ
conditionis.

V.

Illud fit ut: cum ex causa mandati pecuniam mihi
debeas, & convenerit, ut crediti nomine eam retineas,
videatur mihi data pecunia, & à me ad te profecta a.
Hoc: cum dem tibi nummos mutuos, ut si navis ex
Asia venerit, tui fiant, sisque mihi ex mutui contractu
obligatus, existente conditione mutui obligatio ab ini-
tio nulla, confirmatur b.

a l. singularia 15. inf. de R. C. quæ fictio in absentibus non ita
facile admittitur l. qui negocia 34. ff. mandati arg. l. 72. §. cum Sti-
chum in f. ibi: non obtulisse eum propter absentiam intelligi po-
test. ff. de solution. b l. 7. & 8. ff. de R. C. l. sub conditione ff. de so-
lution. l. quedam ff. de R. dub.

VI.

Singulari quoq; iure receptum est, ut si debitorem
meum tibi pecuniam dare iussero, mihi obligeris, quam-
vis meos nummos non acceperis c.

c d. l. singularia.

VII.

Quinimò si nummos meos tuo nomine absente te
& igno-

& ignorante dederō, tibi acquiritur actio, cum cotidie credituri pecuniam mutuam ab alio poscamus, ut nostro nomine futuro debitori numeret d.

d d.l. certi conditio §. si nummos ff. de R. C.

VIII.

Vel à LEGE inducitur mutuum, quando is, qui pecuniæ non est dominus dat mihi rem vendendam, ut re vendita, pretio utar a.

a d l. rogasti in pr.

XI.

Sed etsi nummos alienos tibi dederim, eorumque possessionem tuam fecerim, ita ut per longi temporis prescriptionem avocari tibi non possint, **VSVCAPIONIB** quod non erat mutuum conciliatur b.

b l. indebiti soluti 15. §. sed etsi ff. de condit. indeb.

X.

Hoc amplius si à pupillo e, furioso d, prodigo e, servo fugitivo f, pecunia quasi mutua data fuerit Consumptione bona fide facta confirmari mutuum utilitatis causa receptum legimus g.

c d.l. non omnis l. si pupillus ff. de R. C. d l. 12. si à furioso d. t. l. 24. ff. de O. & A. e l. certi conditio §. sed etsi de R. C. l. 6. de V. O. f d. l. rogasti. §. 2. g d. ll.

XI.

Cæterum prodigo h, cui bonis à magistratu interdictum i, pupillo absque tutore auctore, nisi in quantum est factus locupletior k, filios. contra **SCtum Macedon.** l exceptis casibus quibusdam m mutuum non rectè datur.

h l. is cui ubi Cuiac. de V. O. Borch. in tract. de pact. c. 3. n. 11. à l. 55. ff. de administr. & peric. tut Duaren. & Cuiac. in l. 6. & 8. pro emtor. Dissent. Donell. in l. 6. de V. O. Accurs. in l. 18. qui testam. fac. poss. k l. 13. & 14. de condit. indeb. Idq; Divi Pii constitutione est factum l. 3. commod. l. 3. §. 4. de negot. gest. Cuiac. ad l. 127. de V. O. & lib. 7. obs. 4. Borch. in d. l. 127. de V. O. Diss. Corras. 6. Misc. 22. Rob. 2. recepr. lect. 17. l 1. 3. si quis §. pen. ff. ad **SCtum Maced.** m Vult. in Iurispr. Rom. c. 31. n. 20. per tot.

XII.

Consistit autem mutuum in quantitate *n* seu pecunia numerata *o*, hoc est rebus, pondere, numero, mensurave constantibus, quod in genere suo functionem recipiunt per solutionem magis quam specie *p*.

n Cuiac. d. lo. *o* Pompon. in l. 30. talis de legat. 1. Alias autem latius sumitur in l. 4. §. 1. 178. de V. S. p. d. l. 2. §. 1. de R. C.

XIII.

Panes ergo, pisces, candelæ, carnes in pondus data, in contractum hunc recte venire contra quosdam *q* defendemus *r*.

d Accurs. in d. l. 2. §. 1. de R. C. Bart. ibid. quibus quodammodo ad stipulatur V. V. d. t. n. 11. *r* cum Cuiac. d. loc. & Zas. d. §. 1. num. 38.

XIV.

Et cum ex mutuo qui debet, genus quod nunquam perire potest, cum sit aliquid intellectuale, & passionem non recipiat, debet *s*, ideo non modo periculum ad eum pertinebit, sed ne quidem casus fortuitus ære alieno illum exuet *a*.

f Gothofr. ad l. 21. incendium C. de condict. indeb. a d. l. incendium.

XV.

Sunt ergo eiusdem generis & bonitatis res aliæ quam datæ sunt *b* restituendæ: aliquando etiam earum æstimationo peti solet *c*.

b d. l. 2. in pr. & l. 3. ff. de R. C. Cuiac. d. lo. *c* l. si domus 71 §. qui constitetur de legat. 2. Novell. de fideiuss. 4. c. quod autem 3. Borch. ad c. un. quæ sunt regalia n. 36.

XVI.

In quarum æstimatione accepti iudicii tempus spectandum venit *d*.

d d. l. vinum l. in hac actione l. si merx. de condict. tritic.

XVII.

Nisi si debitor ante litem contestatam faciat moram ex qua deterior res facta sit: In tali enim casu utro tempore res pluris fuit, condemnabitur *e*.

e d. l. in

e d.l. in hac actione Cuiac. tr. 8. ad Afric. & ad l. 59. de V. O.
Diss. Dd. diversimode.

XVIII.

Ex mutuo nascitur actio quæ CERTI CONDI-
CTIO appellatur f.

f pr. l. quib. mod. re contrah. oblig. d. l. certi conditio, l. si quis
certum 24. d. l. 9 §. quoniam & §. 5. ff. de R. C.

XIX.

Competit autem hæc actio ei, qui pecuniam nu-
meravit adversus eum, qui accepit g.

g d. pr. l. quib. mod. re contrah. obl.

XX.

Postremo quæritur, quod si debitor solvendo non
fuerit, quis creditorum præferatur? Et quidem mulier
ratione dotis omnibus præfertur, etiam expressam anti-
quiores habentibus a, etiam fisco posteriori b.

a Myns. 4. obs. 23. b l. 2. C. de privil. fis.

XXI.

Deinde locum habent ex privilegio tacitæ hypo-
thecæ, qui in ædium refectionem c, & rei comparati-
onem crediderunt, modò hi sibi expresse de hypothe-
ca caverint d.

c l. 1. in quib. caus. pig. l. 25. de R. C. d l. licet C. eod. l. quam-
vis 17. C. de pign.

XXII.

Hos sequuntur qui hypothecam ex tabulis publicis
vindicant, eum iis qui privatis ^{idiorgeis} nituntur sunt po-
tiores e.

e l. pen. C. qui potior in pign.

XXIII.

Tandem qui sequentium tempore est prior, iure est
potior f.

f l. 2. l. 4. C. d. t.

XXIV.

Quæ diximus, in promutuo ferè locum habent ut a,
quod pupillus, furiosus, prodigus b, vel quilibet alius
indebitum c errore d solvevit *conditione indebiti* e id-
ipsum,

ipsum, vel tantundem *f* reperere possit. Exceptis cau-
sis, quibus ex *lis inficiando* crescit, & nonnullis aliis qui-
busdam casibus *g*.

a *§. is quoq;* *l. h. t. §. 6. l. de obl. que ex q. contr. l. 5. §. 3. ff.*
de O. & A. *b* *l. interdum 29. ff. de cond. ind.* *c* *l. si poenae 19. §.*
f. l. 54. d. t. *d* *l. 1. l. 26. §. 2. l. 50. d. t. l. 53. cuius per errorem de*
R. I. *e* *dd. ll.* *f* *l. 7. l. 65. §. 5. & 6. ff. d. t.* *g* *§. f. l. de O. que ex*
q. contr. l. 28. l. 32. §. 2. l. 42. d. r. l. 46. d. R. I. Cui. 8. obs. 39.

COROLLARIA.

I.

Creditorum quamvis non tantæ quantitatis sive æsti-
mationis pignus acceperit, nihilominus integram
summam quam dedit repetere posse affirmamus.

l. 28. ff. de R. C. Duar. c. 5. eod. r. idem lib. I. Disput. anni. c. 6.

II.

Debitorem, qui non est solvendo cessis bonis quam-
vis incarcerari non possit, civiliter tamen obligatum ma-
nere asserimus.

l. 1. C. qui bon. ced. poss. l. nemo C. de exact. Hotom. in illustrib.
quest q. 24 Gail. 1. obs. 26. n. 1. Covar. variar. resol. 1. n. 4.

III.

Id quod Macedoniani *SCti* exceptione tutus erro-
re facti solverit, repeti posse negamus.

Vid. Robert. lib. I. sent. c. 8.

IV.

Errorem iuris repetitioni locum facere haud puta-
mus.

l. error. 9. C. ad l. Falcid. l. 10. C. de iur. & fact. ignor. l. 9. in
pr. & l. 8. eff. eod. Ioan. Robert. 2. recept. c. 27.

V.

Filium *SCto* Maced. renunciare non posse ex com-
muni *Dd.* opinione defendemus. *Accurs. in l. 11 ff. ad SCto*
Maced. & in l. f. C. eo.

VI.

Eum qui mutuum dat, supra sortem usurarum, pensio-
nis nomine iure communi aliquid stipulari posse, verum
asserimus.

F I N I S.

99 A 6904

ULB Halle 3
004 976 38X

TA 30L

DISPUTATIONIS III. LIB.
III. INSTIT. THEMATA.

DE MUTVO
ET ANNEXIS QUI-
BUSDAM CONSE-
CTARIIS.

Hæc Præsidente
*Nobilissimo, Magnifico, Consul-
tissimo Viro,*

ARNOLDO DE REYGER
IVRIVM DOCTORE, ET IN ACA-
demia Salana florentissima Professore
pande&. publico,
*Exercitii causa pro virili C. B. E. F. I.
defendenda proposuit*

MICHAEL OTTO
VIZEHUSIUS.

Cal. Februariis hora & loco
confucto.

I E N Æ
TYPIS TOBIÆ STEINMANNI.
ANNO MDLXCV.

